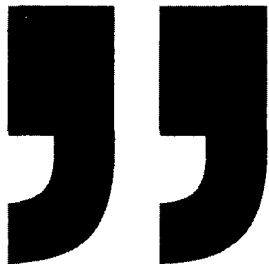

Krúdynál a szanatóriumban

A ligeti szanatóriumban az első emelet 22. számú szobában található Krúdy Gyula, a nagy író, aki mostanában betegeskedik. Az ajtón tábla lóg, hogy a beteget nem szabad meglátogatni. Talán a régi jó barátira mégse vonatkozik e szigorú rendelet, kijön az ápoló, egy alacsony kis emberke, kinyílik az ajtó, s én beszólok: Gyulám!

Krúdy Gyula felöltözve széken ül, az ablak felé fordulva. Háttal az ajtónak. Az ablak tejüveg, Krúdy e vaküvegre néz, egyhangúan, rosszkedvűen.

Szép ősz fején, mint a puccolt ezüst, úgy ragyog a fehér haj. Most megfordul. Krúdyn nem látszik, hogy beteg, arca nyújtott, nyakának a színe egészséges, vörösesbarna. Nagy betegeknek a nyakuk fehér szokott lenni, s a fülük átlátszó és sápadt. Az első, amit Krúdy Gyulán észrevettem, hogy hál' isten a színe jó, egészszen erősnek látszik. Egy erős, nagy ember, akiben ellenállás van.

Ma rosszkedve van. Persze a postakocsik csavargója nem szeret szobában ülni, a szanatóriumi csend nem lehet zsanere egy Krúdy Gyulának, aki az élet szagában nőtt ilyen nagyra, füstben, zajban, zeneszó mellett. Keveset beszél. Szomorú. Szeretne elmenni innen.

– Hová, a szigetre?

Keserűen int, hogy nem. A szigetet nem szereti.

Talán Balatonfüredre?

Ne, oda se. Ott sokat éjjelezett, ivott, nem szívessen gondol Füredre. Egyáltalán sehova se szeretne menni. Csak innen el. Ma ilyen a hangulata. De csak ma. Esetleg ma se mindig. Én tudom, hogy miről kell vele beszélni. Azt mondom: „Náci, a borozóból”.

Elneveti magát, fejét leejti nevetés közben, kezét a szájá elé tartja. Bólogat.

Mály Gerőről beszélök, azon is nevet egyet.

Mikor jöttem, rosszkedvű volt, ideges, később nevetgélt, tartóztatott is, hogy maradjak.

Reggelre csokoládét kapott. Mászt nem evett. Szomorú kis vajaskifli kettévágva, vajjal bekenve ott fekszik az asztalon, reggeliről maradt.

Délre mi lesz?

– Weisz bácsi, délre mi lesz? – szól Krúdy barátságosan az ápolóhoz.

És Weisz bácsi mosolyogva felel:

– Egy kis szárnyas!

Persze Krúdy jobb szeretne pörköltet enni a London étteremben, vagy marhahúst az Erdélyi borozóban.

Most egy kicsit tiltva van. Egy darabig. No, fogunk mi még enni malackocsonyát és Újházi-levest. Egész biztos.

Gyulának most semmit nem szabad. Inni se. Cigarettnézni se.

Ott van egy skatulyában cigaretta, hozzá se nyúl. Bágyadtan mutat rá a dobozra, neki nem kell, a liftesnek adja, meg egy-egy küldöncöt kínál meg vele.

Hogy mi baja? Kimerült egy kicsit, elfáradt, s néha elvesztette a mértékletesség colstokját, s élt csak úgy könnyen, szemmérték után.

Azt hittem, ágyban fogom találni. A nagy írónak, hála isten, már nem kell feküdni. Ül. Sőt jár-kál, mintha egészen egészséges volna.

Délceg, elegáns. Hogy őszinte legyek, mikor eljöttem, ki szerettem volna csálni a szanatóriumból.

(Nádas Sándor riportja a Színházi Élet 1929/44. számában. Forrás: Arcanum Digitális Tudománytár)

